

ÖKOLÓGIAI GAZDÁLKODÁS

MELLÉKLET

Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet
Research Institute of Organic Agriculture | Forschungsinstitut für biologischen Landbau

PARTNER OF FiBL SWITZERLAND

Az ökológiai gazdálkodás hazai helyzete – országos konferencia

Minden várakozást felülmúló érdeklődés övezte az Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet 2012. február 2-án megrendezett első szakmai konferenciáját. **Az ökológiai gazdálkodás hazai helyzete - Trendek és kitérés pontok** című rendezvényre több mint 400-an regisztráltak. A résztvevők teljesen megtöltötték a Szent István Egyetem Auláját.

Az Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet (ÖMKi) nevében dr. Drexler Dóra ügyvezető nyitotta meg a konferenciát és mutatta be a 2011-ben, a svájci FiBL szakmai, és a liechtensteini Pancivis Alapítvány anyagi támogatásával létrejött intézetet. Az ÖMKi Közhasznú Nonprofit Kft. azzal a céllal jött létre, hogy kutatás-fejlesztési, szaktanácsadási és ismeretterjesztő tevékenységével, továbbá szakmai rendezvényeivel előmozdítsa a hazai ökológiai gazdálkodási ágazat fejlődését. Az ügyvezető három fő feladatot emelt ki az intézet tevékenységei közül, ezek:

- tehetséges, az ökológiai gazdálkodás területén, elsősorban tudományos fokozat megszerzésén dolgozó fiatal kutatók támogatása;
- „on-farm” hálózat kialakítása a kutatás és a gyakorlat összekötésére: új üzemi kísérletek indítása együttműködésben a gazdálkodókkal és a hazai kutatóintézetekkel;
- a magyar biomezgalom szereplői együttműködésének elősegítése, ezáltal a bioágazat megerősítése.

A konferencia résztvevőit köszöntötte dr. Urs Niggli, a FiBL Svájc igazgatója is. Előadásában felvázolta az ökológiai gazdálkodás alapjait és előnyeit, úgy jellemezve az ökológiai gazdálkodókat, mint ökoszisztéma-managereket, akik vigyáznak a természetes erőforrásokra, miközben hasznosítják az agrár-technológiai fejlesztések széles spektrumát a növénynevelés eredményeitől az üvegházak klímazabályozásán keresztül a víztakarékos öntözőrendszerekig.

A rendezvény fővédnöke Dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési mi-

niszter volt, aki megnyitójában leszögezte: a 2020-ig szóló Vidékstratégia végrehajtási programjában, a Darányi Ignác Tervben kiemelt célként szerepel a biogazdálkodás fejlesztése. A 300 ezer hektáros cél elérése továbbra is szerepel a tárca terveiben. Mint mondta, a csak iparszerű mezőgazdasági módszerekkel termelt, szermaradványokkal terhelt élelmiszerekkel nem teremthető meg az élelmiszer- és az élelmezésbiztonság. Az ökológiai gazdálkodással azonban megóvjuk a természeti erőforrásainkat, egészséges élelmiszereket állíthatunk elő, és sokakat juttathatunk munkához, megélhetéshez. Felhívta rá a figyelmet, hogy a világban tapasztalható növekvő élelmiszerigény miatt is nagy jövő vár az ökológiai gazdálkodásból származó élelmiszerekre. A tárca mindent megtesz, hogy minél több termelő válassza ezt a gazdálkodási formát.

A konferencián jelen voltak az ágazat legfontosabb szervezeteinek képviselői, úgy a gazdák, a civil társadalom, mint a közigazgatás és a tudomány világából. A szakemberek a hazai piac szervezetlenségére, a termelők közötti koordináció hiányára, a termékpálya töredezettségére hívták fel a figyelmet. Közös cselekvést tartanak szükségesnek ahhoz is, hogy a fogyasztók jobban megismerjék a hazai ökológiai gazdálkodásból származó élelmiszereket, a kereslet bővülésével csökkentve a hazai termék kiszolgáltatottságát.

- Az elhangzott plenáris előadások a következő témákat ölelték fel:
- A biogazdálkodás és a biotermékek helye a médiában és a kereskedelemben (Frühwald Ferenc);
  - A szürkemarha szerepe és lehetőségei a hazai ökológiai hústermelésben (Gera István);
  - A tájfajta potenciális jelentősége a hazai ökológiai növénytermesztés számára (Ponicsánné Gyovai Ágnes);
  - A biotermékek marketingje, kutatási eredmények és kitérés pontok (Dr. Lehota József);
  - Az ökológiai gazdálkodás helyzete és fejlesztési lehetőségei a Magyar Biokultúra Szövetség és a Magyar Ökológiai Gazdálkodók Szövetsége szemszögéből (Czeller Gábor);
  - A hazai ökológiai gazdálkodás és a biokultúra válsága, a kilábalás lehetséges útjai (Dr. Solti Gábor);
  - Az ökológiai gazdálkodás kutatás-fejlesztése a Budapesti Corvinus Egyetem Ökológiai és Fenntartható Gazdálkodási Rendszerek Tanszékén (Dr. Radics László);
  - Eredmények és fejlesztési lehetőségek a hazai ökológiai gazdálkodás területén a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. szemszögéből nézve (Dr. Roszik Péter);
  - A hazai bioágazat fejlődését akadályozó és elősegítő tényezők a Hungária Öko Garancia Kft. szemszögéből (Kovács Dóra).
- A konferencián három szekcióülésben a biogazdálkodással kapcso-

latos oktatási, kutatási és szaktanácsadási kérdéseket, a hiteles szakmai információátadás feltételeinek javításához szükséges teendőket vitatták meg a résztvevők. Szó esett továbbá az ökológiai szaporítóanyagok előállításának, felhasználásának és szabályozásának kérdéseiről, és az ágazat fejlődése valamint a belső kereslet emelkedése szempontjából nélkülözhetetlen téma, az ökológiai termékek értékesítése és marketingje is terítékre került.

A konferencián értékes párbeszéd alakult ki a résztvevők között, és lehetőség nyílt a vélemények ütköztetésére is, amit szervezőként kifeje-

zetten hasznosnak tartunk, hiszen hozzátartozik az átlátható, demokratikus biomozgalom megteremtéséhez.

A konferencia tanulságait az elkövetkező hetekben egy állásfoglalás keretében összegezzük, amit a résztvevők véleményezése után az ÖMKi honlapján is elérhetővé teszünk.

A konferenciáról készült videókat, a részletes programot és az előadások anyagát tartalmazó kiadványt az ÖMKi honlapján (www.biokutatas.hu) tekinthetik meg.

Tarnai Mária (ÖMKi)

A Közösség Által Támogatott Mezőgazdaság (Community Supported Agriculture) helyzete és lehetőségei Magyarországon

Ezzel a címmel rendezett egész napos programot termelői-fogyasztói közösségeket működtető gazdálkodóknak és szervezeteknek 2012. február 3-án, pénteken a gödöllői Szent István Egyetem Környezet- és Tájgazdálkodási Intézete Környezetgazdaságtani Tanszékének kutatócsoportja (ESSRG), az Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet (ÖMKi) és a Tudatos Vásárlók Egyesülete (TVE).

A Közösség Által Támogatott Mezőgazdaság (CSA) mozgalma Európa nyugati felén és Észak-Amerikában az utóbbi években egyre jelentősebb szerepet kapott a helyi élelmiszerrendszerek fejlesztésében. Ezek a rendszerek megélhetést nyújtanak

kisgazdaságok ezreinek azáltal, hogy közvetlen értékesítéssel biztosítják számukra az anyagi stabilitást és az előre tervezés lehetőségét. Ezáltal a gazdaságok fenn tudnak maradni a családi kisüzemek számára kedvezőtlen makrogazdasági környezetben is. Mindemellett a CSA-k a termelő és a fogyasztó között kialakuló személyes, bizalmon alapuló kapcsolatnak köszönhetően komoly társadalmi, szemléletformáló tevékenységet is végeznek.

Hazánkban a Közösség Által Támogatott Mezőgazdaság a fejlődés kezdeti szakaszában áll, azonban a középtávú Nemzeti Vidékstratégiában fejlesztési prioritásként jelenik meg az élelmiszerlánc lerövidítése a helyi piacok mellett a termelői-fogyasztói közösségek támogatása. A szegmens magyarországi erősítése feltétlenül indokolt, hiszen egyre szélesebb fogyasztói rétegek körében növekszik az igény a friss, jó minőségű és megbízható forrásból származó élelmiszerekre, különösen az utóbbi évek élelmiszerbotrányai és az egészséges táplálkozás kérdéskörének a közbeszédben való mind hangsúlyosabb megjelenése következtében.

A rendezvény célja az volt, hogy hazánkban is tér nyíljon a CSA típusú közvetlen kereskedelemmel érdekelt gazdálkodók közötti tapasztalatcserére, az együttgondolkodásra, a közös nehézségek és lehetséges megoldások megvitatására. A résztvevők törekedtek a „doboz-rendszerű” értékesítés jövőképeinek, prioritásainak felvázolására a hazai viszonyokba illeszkedő, adaptálható működési modellek meghatározására. A délelőtti folyamán Angliából, Németországból, Ausztriából és Franciaországból ér-

fotó: Évkerék Ökotanya

A Közösség Által Támogatott Mezőgazdaság vagy más néven termelői-fogyasztói közösségek terjedése Japánból eredeztethető, ahol az 1970-as években az egyre inkább iparosodó mezőgazdaság által előállított termékekben rejlő egészségügyi kockázatokért aggódó háziasszonyok formáltak bevásárló közösségeket és vásároltak közvetlenül környékbeli biogazdálkodóktól. A nyugati világban a japán modelltől függetlenül alakultak ki közösségek által formált rendszerek, amelyeken belül fogyasztók egy csoportja közvetlenül kapcsolatban áll és előre fizet egy jellemzően sokféle terméket (legtöbbször zöldséget) termelő környékbeli gazdálkodónak, aki a teljes szezonban adott rendszerességgel szállítja éppen betakarított termékeit vásárlóinak. A közösségszerveződés jellege, a termelő és fogyasztó között fennálló kapcsolat szorossága alapján országok között és országokon belül is számtalan variáció

különböztethető meg, melyeknek lényege azonban ugyanaz, a helyi gazdaság és helyi termékek mellett elkötelezett fogyasztók, akik a gazdálkodóval együtt kisebb-nagyobb mértékben osztoznak a termelés hasznában és kockázataiban. Az angol-szász világban a CSA, Franciaországban az úgynevezett AMAP, Olaszországban Gruppi di Acquisto Solidale, Németországban a Landwirtschaftsgemeinschaftshof megnevezés használatos erre a fajta együttműködésre. Az ágazat sikerét jól jelzi, hogy Franciaországban 2001 óta az ilyen típusú gazdaságok száma a nulláról több mint 3000-re emelkedett. Az USA-ban a 80-as évek végén alakultak az első CSA-k, ma számuk kb. 6000. Elmondható, hogy ezek a gazdaságok legtöbb esetben ellenőrzött ökológiai gazdálkodást követő, gyakran családi alapon szerveződő, kisebb méretű gazdaságok.

fotó: Évkerék Ökotanya

fotó: Évkerék Ökotanya

kezett meghívottak, közösség-szervezők mutatkoztak be, ismertették saját gazdaságukat és a különböző országokban elterjedt rendszerek jellegzetességeit. Délután a magyar résztvevőké volt a főszerep, a kialakult élénk párbeszéd során az érintettek megosztották egymással tapasztalataikat, ötleteiket és terveiket. A külföldi termelők az eddigiekben felhalmozott tapasztalatuknak köszönhetően számos felmerülő kérdésben tudtak segíteni, tanáccsal szolgálni magyar gazdátársaiknak.

A rendezők és résztvevők egyaránt sikeresnek ítélték meg

a rendezvényt, amely egyúttal lehetőséget teremtett további együttműködések kialakítására és a közös érdekérvényesítő képesség erősítésére is. Minden megjelent gazdálkodó és közösség-szervező bízik a folytatásban, a szervezők célja, hogy az itt elindult lelkesedés energiája ne vesszen el, hanem megfelelő koordinációval közös tevékenységgé alakulhasson és segítse a termelők és fogyasztók egymásra találását, összefogásának erősödését.

Dezsény Zoltán (ÖMKi)

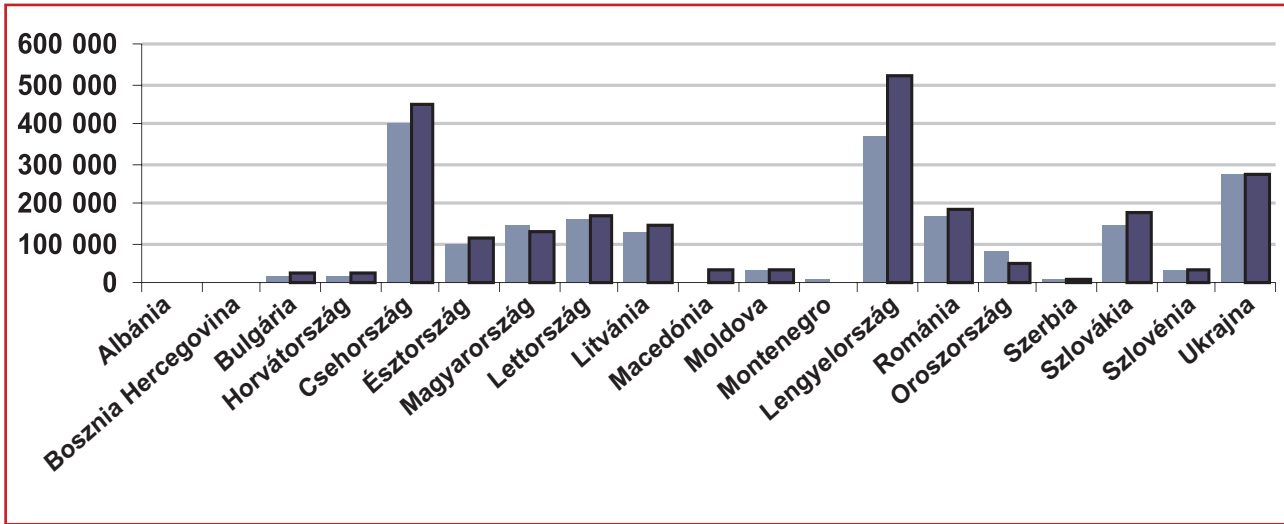
BioFach és Vivaness 2012 szakkiállítás

Az Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet (ÖMKi) kiállítóként részt vett a BioFach és Vivaness 2012 szakkiállításon, amely a világ legnagyobb bio-szakvásárára. Idén 130 ország bioágazatának mintegy 40.000 tagja látogatott el Nürnbergbe, hogy megtekintse a 2420 kiállítót, és részt vegyen a bőséges és változatos konferencia programon.

Az ÖMKi munkatársai az Agrármarketing Centrum (AMC) által szervezett magyar standon várták a látogatókat, akik között biotermék-kereskedőkön és termelőkön kívül kutatóintézetek tagjai, egyetemi hallgatók, és a magyar és közép-európai biopiac iránt érdeklődők is voltak.

Az ÖMKi kezdeményezésére a BioFach Kongresszuson megvalósult a bioágazat kelet- és közép-európai fejlődési trendjeivel foglalkozó szekció. Dr. Drexler Dóra, az ÖMKi ügyvezetője bemutatta a hazai trendeket, felhívva a figyelmet az ökológiai termékek hazai feldolgozásának jelentőségére. Így lehetne ugyanis elmozdulni a magas hozzáadott értékű ökológiai termékek értékesítése felé. A svájci Ökológiai Gazdálkodási Kutatóintézet (FiBL), a szlovén Fenntartható Fejlődés Intézet, a cseh Bioinstitut, valamint az Albán Marketingszövetség (AAM) munkatársai is bemutatták országukat. Szó esett továbbá a biogazdálkodás montenegrói és ukrainai helyzetéről. A hallottakból kiderült, hogy az ellenőrzés, a termelői hagyományok és a civil háttér szervezettsége tekintetében Magyarország még mindig meglehetősen jól áll. A környező országokban a közelmúltban bekövetkezett dinamikus növekedés tükrében azonban a hazánkban 2004 óta tapasztalható stagnálás ill. lassú visszaesés az ellenőrzött bioterületek nagysága terén aggodalomra adhat okot. A térség éllovasa egyértelműen Csehország, ahol a legfrissebb adatok

1. ábra: Ökológiai terület Kelet- és Közép-Európában 2009-ben (világoskék) és 2010-ben (sötétkék). Forrás: Niggli 2012 Willer & Kilcher, 2012, FiBL and IFOAM nyomán.

szerint közel 450 ezer hektáron folyik ökológiai gazdálkodás. Magyarországon ugyanebben az évben a teljes ellenőrzött átállt és átállási területek nagysága 127 ezer hektár, ami több mint 10 ezer hektárral kevesebb, mint egy éve.

Az ÖMKi a nemrég alakult Kárpát-medencei Ökogazdálkodók Szövetségével együttműködésben február 17-én nagy sikerű

borkóstolót tartott a magyar standon a Gajdos Pincészet 2009-es Egri Bikavérével és 2009-es Chardonnay fehérborával. A magyar bioborok egyértelmű népszerűséget és elismerést vívtak ki maguknak a borkóstoló résztvevői között. A konferencia szekciót és a borkóstolót jövőre is megszervezzük!

Tarnai Mária és Dezsény Zoltán (ÖMKi)

Biokutatás a gyakorlatban: „on-farm” kutatási hálózat

Az „on-farm” kutatást magyarrá fordítva üzemi kísérleteken alapuló kutatásnak nevezhetnénk. Tőlünk nyugatabbra – ahol szervezettebb a gazdatársadalom – közismertek az együttműködésen alapuló „on-farm” kutatások. Nálunk egyes cégek termékeik népszerűsítésére alkalmaznak hasonló módszereket.

Az általunk kezdeményezett kutatások a gazdálkodók önkéntes részvételén alapulnak, s az eredményeknek is a gazdálkodók az elsődleges hasznélvezői. A résztvevők az első

között, saját tapasztalataikon keresztül szerezhettek ismereteket korszerű technológiákról és jó gyakorlatokról, valamint aktívan járulnak hozzá a hazai biogazdálkodást támogató „on-farm” hálózati rendszer kiépítéséhez, a szereplők közti tudásáramlás élénkítéséhez.

A gyakorlatban alkalmazható eredményeket hozó kísérletek emelik a hazai ökológiai gazdálkodás szakmai színvonalát. Az alkalmazott kutatások eredményei pedig azáltal, hogy minél több érintetthez, gyakorló biogazdálkodóhoz eljutnak, növelik a bioágazat hitelességét és népszerűségét.

A kísérletek tárgyát főleg a gazdálkodó javasolja, azaz a témafelvetéskor a saját problémájából indul ki. Vele együtt olyan természetstechnológiai kérdésekre keresünk választ egyszerűen kivitelezhető kísérletekkel, melyek könnyen beilleszthetők a gazdaság napi ütemébe, nem okoznak túl nagy feladatot, illetve nem hordoznak számottevő termés kiesési kockázatot. Ezáltal a gazdálkodó közvetlenül tapasztalja meg a saját területére alkalmazható eljárásokat, oda illeszkedő fajtákat vizsgálhat meg, ígéretes növénykondicionáló szereket próbálhat ki és hasonlíthat össze. Az eredményekkel a termeszto racionalizálhatja a termelését, növelheti tevékenysége versenyképességét. Az együttműködés külön hozadéka, hogy a különböző termőterületeken zajló kísérletek eredményei

szélesítik a biogazdálkodás tudásbázisát, továbbá a gazda részesévé válik egy aktív, innovatív biogazdaközösségnek, mely révén első kézből jövő szaktanácsadást és szakmai segítséget is kaphat. Az Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet összekapcsolja az innovatív termelőket, segít a kísérletek megtervezésében és beállításában, folyamatos segítséget és szaktanácsadást nyújt azok lefolytatásában és kiértékelésben. Az intézet támogatja a résztvevőket az új vagy ígéretes fajták megismertetésével, helyszíni vagy laborvizsgálatokkal, külföldi jó gyakorlatok bemutatásával és adaptálásával, rendezvényekkel és szakmai kiadványokkal.

Papp Orsolya és Földi Mihály (ÖMKi)

Szerkatalógus ökológiai gazdálkodók részére

Az ökológiai gazdálkodással, biotermeléssel foglalkozó szakemberek, érdeklődők, gazdálkodók több szerlistával is találkozhatnak. Milyen elvek alapján készülnek a szerlisták, és hogyan kell őket használni?

Az ökológiai gazdálkodást európai uniós jogszabály szabályozza. A Bizottság 889/2008/EK rendeletének mellékletei tartalmazzák azokat az anyagokat, amelyeket a gazdálkodók, élelmiszerfeldolgozók felhasználhatnak. Alapelv, hogy ökológiai gazdálkodók semmilyen formában nem támogatják a genetikailag módosított szervezetek felhasználását, sőt, a rendelet úgy fogalmaz, hogy „sem GMO-t, sem GMO-ból vagy GMO közreműködésével előállított” anyagot nem lehet felhasználni ökológiai gazdálkodás során. A rendelet gyakran a készítményekben található anyagok eredetével kapcsolatban támaszt feltételeket (pl. állati trágya nem származhat intenzív állattartásból, vagy mézsziszap esetén csak a cukorgyári mézsziszap használatát engedélyezi, a papírgyárit nem). A rendelet pl. engedélyezi baktériumok, algák használatát, de a rendelet szellemével ellentétes, ha baktériumokat GMO-s kukoricából készült közegben, vagy ha

az algákat N-műtrágya alapú oldatban szaporítják fel. Egyes védjegyszervezetek (Biosuisse, Naturland, Demeter, az USA programja: NOP) az EU-s minimumnál szigorúbb követelményeket is támaszthatnak (pl. kelátképzők nem alkalmazhatók, nanotechnológia nem alkalmazható, a felhasználásban mennyiségi korlátokat állítanak fel). Ezen felül a gazdálkodók által felhasznált szereknek természetesen a nemzeti szintű jogszabályoknak is meg kell felelniük (tehát Magyarországon érvényes engedélykivarral kell rendelkezniük, amennyiben kereskedelmi forgalomban kapható készítményről van szó).

Mindezen kritériumok összefésülése nem a gazdálkodó feladata. Európa legtöbb országában az ellenőrző szervezetek valamilyen formában összedolgoznak, és az ország valamennyi ellenőrző szervezete által elfogadott listát adnak ki, évente frissítve. Az egyes tagállamok között is folyamatos az információcsere, és vannak törekvések az ökológiai gazdálkodásban felhasználható készítmények elbírálásának nemzetközi szintű egységesítésére is.

Anycégünk, az Austria Bio Garantie és az ausztriai szerkatalógust szerkesztő InfoXgen szakmai támogatásával elkészítettük a gazdálkodók részére kézikönyvszerűen használható szerkatalógusunkat, amely a jelenleg hazai forgalomba hozatali engedéllyel rendelkező, ökológiai gazdálkodásban felhasználható trágyázószereket és a növényvédőszereket tartalmazza. A listát 2012 tavaszára újra frissítjük. Néhány szer esetén az MGSZH hosszas szakmai egyeztetés után ökológiai gazdálkodók részére engedélyezett úgynevezett „címetől eltérő felhasználást”, ezeket is feltüntettük az adatbázisban. Ugyanakkor, ha egy gazdálkodó az engedélykivarral eltérően szeretne egy növényvédőszert felhasználni, erre lehetősége van, de az MGSZH eseti engedélyt kell kérnie.

A szerkatalógus honlapunkon mindenki számára elérhető (<http://www.okogarancia.hu/letoltesek/mezogazdasag/>).

Allacherné Szépkuthy Katalin (Hungária Öko Garancia Kft)

Megjelent az ÖMKi „50 év a biogazdálkodás mellett” című kiadványa

Az összeállítás az ökológiai gazdálkodás mellett szóló érveket felsorakoztatva mutatja be, hogy ez a termesztési mód milyen sokféle előnyt nyújt a társadalom számára. A fogyasztók részéről ezért joggal mutatkozik rá egyre erősebb igény, és a szakmapolitika is megalapozottan támogatja.

A felsorakoztatott érveket egyrészt kutatási eredmények támasztják alá – számos közülük a svájci Forschungsinstitut für biologischen Landbau-tól (FiBL) származik –, másrészt a vonatkozó rende-

letek és előírások adnak alapot nekik. Az idézett források közül sok megtalálható az OrganicEprints nevű adatbankban (www.orgprints.org). A forrás megnevezése mellett ilyen esetekben megtalálhatják a megfelelő internetes elérhetőséget is.

A kiadvány PDF formátumban honlapunkról ingyenesen letölthető, vagy nyomtatott formában önköltségi áron megrendelhető az ÖMKi munkatársaitól.

További információ tevékenységeinkről, kiadványainkról:

**ÖMKi - Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet
Közhasznú Nonprofit Kft.**

Iroda és levelezési cím: 2100 Gödöllő, Isaszegi út 200.

Telefon: +36 28 521-490

Fax: +36 28 521-491

www.biokutatas.hu

Noé Bárkája a tájfajta zöldségek, gyümölcsök és gabonák megőrzéséért

Az elmúlt száz évben a termelt növények változatosságának mintegy 75%-a elveszett a nagyüzemi termelés következtében. Az osztrák Arche Noah (Noé Bárkája) egyesületet 1990-ben azért hozták létre újságírók, gazdálkodók és kertészek, hogy megőrizték és megismertessék a termesztett növények tájfajtait, ezzel is hozzájárulva az agro-biodiverzitás hosszútávú fenntartásához. Az Arche Noah hálózatnak ma több, mint 8000 tagja van. A tagok között vannak professzionális gazdálkodók, de kis-kert-tulajdonosok és érdeklődők is. Az egyesület megalakulása-kor hozták létre a civil génbankot, mely mára Európa legnagyobb ilyen kezdeményezésévé nőtte ki magát.

1994-ben alakították ki és nyitották meg a nagyközönség számára látogatható, ökológiai művelésű bemutatókertjüket, amely a Schlitern nevű kedves alsó-ausztriai kisvárosban található. A bemutatókertet egy 17. században épült kastély udvarán hozták létre, amely így egyaránt szolgálja a műemlék megőrzését és hasznosítását. A kertet évente több mint 30 ezer érdeklődő látogatja. A kertben több száz zöldség tájfajta kívül bogyógyümölcs, fűszernövény és tájfajta gyümölcsös gyűjtemény is található. A kertben lévő kis boltban az érdeklődők tavasztól őszig magokat és bio-palántákat vásárolhatnak, valamint kaphatók a tájfajta zöldségek megismerését, termesztését és konyhai felhasználását bemutató, az egyesület által gondozott kiadványok is. A kert mindenféle érdeklődésű és minden korosztályú láto-

gató számára tartogat meglepetéseket, az érdeklődők egy részét a szépen fenntartott barokk kert látványa nyűgözi le, másokat a zöldségek, bogyógyümölcsök változatossága, a gyerekeket is magával ragadja a hely különleges atmoszférája.

Az Arche Noah tájfajta-génbankjában több ezer fajta magjait illetve szaporítóanyagait őrzik megfelelő körülmények között. Az Arche Noah minden évben kiadja tagjai számára a magkatalógusát. Ezt az egyesület legfontosabb tevékenységként tartják számon. A tájfajta fenntartását a bemutatókertben illetve a szaporítókertben valósítják meg, minden tavasszal több száz fajta magjait vetik ki, nevelik fel és gyűjtik be újra. A szakavatott kertészek munkáját önkéntesek hada segíti.

Az Arche Noah sok gazdálkodóval működik szorosan együtt, akik gazdaságukban nem csak hobbiból tartják fenn a tájfajta zöldségeket, gabonákat, gyümölcsöket, hanem szelektálják, nemesítik, piacra is viszik őket, illetve feldolgozott formában értékesítik termékeiket. Az Arche Noah számos képzést is szervez gazdálkodók és érdeklődők számára a tájfajta termesztésével, szaporításával, felhasználásával kapcsolatban. A szervezet nyitott a magyar érdeklődők és gazdálkodók fogadására is. Bővebb információt a <http://www.arche-noah.at> oldalon található.

